

Jätevesilietteen kuljetusjärjestelmäpäätös

Tiivistelmä lausunnoista vastaus niihin

1. **Hangon kaupunki** on lausunnossaan katsonut, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on Hangolle ja Länsi-Uudellemaalle toimivin järjestelmä. Nykyjärjestelmä on toiminut pääasiassa hyvin. On tärkeää, että paikalliset yksityiset, pienetkin toimijat, voivat jatkaa liiketoimintaa alueella.

Vastaus

Lausunnolle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot. Jätelain edellytykset ovat kuljetusjärjestelmän lähtökohtana, ei yrittäjien toimintaedellytysten tukeminen. Jätelaki on laadittu ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin turvaamiseksi.

2. **Siuntion kunnan ympäristö- ja rakennuslautakunta** on vastoin esittelijän esitystä katsonut, että nykyinen järjestelmä on asiakaslähtöisempi. Erityisesti maaseudulla mahdollisuus valita tyhjennyskalusto ja ajankohta on tärkeä. Kuljetusrekisteriä tulee kehittää niin, että se mahdollistaa ajan- tasaisen (reaaliaikaisen) viranomaisvalvonnan.

Vastaus

Lausunnolle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.

3. **Inkoon rakennus- ja ympäristölautakunta** on vastoin esittelijän esitystä todennut, että ei ole mitään syytä siirtyä kunnan järjestämään lietteen kuljetukseen. Inkoon kunnassa on tarjolla lietteen kuljetuspalveluja kattavasti. Kiinteistönomistajan järjestämänä lietteen kuljetus edistää lietteen kuljetuksen toimivuutta kunnassa eikä aiheuta vaaraa terveydelle ja ympäristölle. Kiinteistönomistajan järjestämänä lietteen kuljetus edistää kilpailua, parantaa ja monipuolistaa palvelua. Kiinteistönomistajan kustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla. Yritykset ovat noudattaneet annettuja sää- döksiä ja määräyksiä, eikä nykyjärjestelmä heikennä viranomaisen toimintaa.

Vastaus

Lausunnossa esitettyihin toteamuksiin ei ole esitetty perusteluita tai viitetietoja. Korkeimman hallinto-oikeuden antamien jätteenkuljetusjärjestelmää koskevien vuosikirjapäätösten perusteella on selvää, että jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetusjärjestelmälle asetettujen edellytysten arvioimiseksi on oltava olemassa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Kuten päätösesityksestä selviää, kaikki yritykset eivät ole noudattaneet annettuja säädöksiä.

4. **Raaseporin ympäristö- ja rakennuslautakunta** on vastoin esittelijän esitystä päättänyt lausua, että nykyistä järjestelmää ei muuteta eikä siis tule siirtyä kunnan järjestämään jätevesilietteen kuljetukseen.

Vastaus

Lausunnolle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.

5. **Loviisan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta** on lausunnossaan todennut, että jätevesilietteen kuljetusrekisterin kokoamisessa ja ylläpitämisessä kohdatut ongelmat osoittavat, että jätelain 143 §:n mukaista ajantasaista ja kattavaa rekisteriä ei ole mahdollista ylläpitää kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Vesiensuojelun kannalta jätevesilietteen kuljetusjärjestelmän toimintavarmuus on äärimmäisen tärkeää.

Vastaus

Lausunto on otettu huomioon päätösesityksestä ilmenevin tavoin.

6. **Askolan kunnanhallitus** on vastoin esittelijän esitystä esittänyt lausuntonaan, että jatkossa Askolassa asumisessa syntyvän sako- ja umpikaivolietteen kuljetus järjestetään kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena niin, että jätelaissa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Vastaus

Lausunnolle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.

7. **Raaseporin kaupunginhallitus** on katsonut, että Raaseporissa nykyisin toimiva järjestelmä jatkuu eli kiinteistönhaltijat järjestävät sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksen.

Vastaus

Lausunnolle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.

8. **Porvoon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta** on vastoin esittelijän esitystä lausunnossaan todennut muun muassa, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä sako- ja umpikaivolietteenkuljetus on toimiva ja täyttää jätelain 37 §:n vaatimukset. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa palvelu huononi. Ajot siirtyisivät säännölliseen tyhjennysväliin, jolloin tyhjennykset olisivat usein joko vajaita tai sitten säiliö ehtii ylitäytyä. Viranomaisvalvonnan osalta laki turvaa samanlaisen valvonnan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Jätteenkuljetusyritykset ilmoittavat jätteenkuljetusrekisteriin jätehuollon piirissä olevat kiinteistöt, jäteastian koon ja tyhjennysvälin jätejaettain.

Vastaus

Lausunnossa esitettyihin toteamuksiin ei ole esitetty perusteluita tai viitetietoja. Korkeimman hallinto-oikeuden antamien jätteenkuljetusjärjestelmää koskevien vuosikirjapäätösten perusteella on selvää, että jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetusjärjestelmälle asetettujen edellytysten arvioimiseksi on oltava olemassa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Lausunnon antajalla on väärää tietoa mahdollisesta kunnan järjestämästä jätevesilietteen kuljetusjärjestelmästä. Toisin kuin rakennus- ja ympäristölautakunta on esittänyt, laki ei turvaa valvontaa kummassakin kuljetusjärjestelmässä, vaan laki päinvastoin edellyttää, että myös kiinteistön haltijan järjestämässä jätteen kuljetuksessa valvonta on kyettävä järjestämään riittävän tehokkaasti. Käytännössä valvonta on osoittautunut hyvin vaikeaksi toteuttaa. Kuten päätösesityksestä selviää, jätehuoltoviranomainen ei saa kyseisiä tietoja läheskään kaikilta kuljetusyrityksiltä, vaikka jätelainsäädäntö velvoittaa heitä lähettämään tiedot jätehuoltoviranomaiselle.

9. **Vihdin ympäristölautakunta** on vastoin esittelijän esitystä lausunnossaan todennut, että Vihdissä tulisi jatkaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa nykyinen kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus. Nykyinen kuljetusjärjestelmä täyttää jätelain 37 pykälän vaatimukset.

Vastaus

Lausunnonle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.

10. **Askolan rakennus- ja ympäristölautakunta (Askolan ja Pornaisten ympäristönsuojeluviranomainen)** on vastoin esittelijän esitystä esittänyt, että alueella jatkuisi sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa kiinteistön haltijan järjestämä jätelietteenkuljetusjärjestelmä. Kiinteistön haltijanjärjestämä jätevesilietteen kuljetusjärjestelmä toimii Askolan ja Pornaisten kunnan alueella hyvin ja asiakkaat ovat olleet palveluun tyytyväisiä. Askolan ja Pornaisten rakennus- ja ympäristölautakunta on todennut, että alueella täyttyvät jätelain 37 § edellytykset jatkaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa nykyistä kuljetusjärjestelmää. Kiinteistöittäisessä jätelietteen kuljetuksessa on Askolassa ja Pornaisissa noudatettu hyvin kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jäte on toimitettu asianmukaisesti vastaanotto- ja käsittelypaikkoihin. Siten voidaan osittaa, ettei kuljetusjärjestelmästä ole ollut haittaa terveydelle tai ympäristölle. Askolan ja Pornaisten alueella on jätelain edellyttämällä tavalla tarjolla jätteen kuljetuspalveluja (omassa ja naapurikunnissa toimivia) kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Lausunnoilla ja mielipiteillä tulee olla merkitystä päätöstä tehdessä ja ne tulee huomioida.

Lautakunta on halunnut korostaa, että laki ei kiellä valitsemasta alueelle kiinteistön haltijan järjestämä jätteenlietteen kuljetusta. Se, että asia on tuotu aina uudestaan jätelautakuntaan, rikkoo hyvän hallinnon oikeusperiaatteita ja luottamuksen suojaa. Tähän asti esitetyt luvut jätelieteekiinteistöjen sekä jätelietteen määristä ovat olleet arvioita ja todellisia lukuja suurempia, koska mukana on esimerkiksi käyttämättömät kiinteistöt ja kesäasunnot. Ei ole näyttöä siitä, että lietettä tyhjennettäisiin laittomasti luontoon. Molemmat kuljetusjärjestelmät ovat jätelaissa tasavertaisessa asemassa. Viranomaisvalvonnan osalta laki turvaa samanlaisen valvonnan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Kunnallinen kilpailutus voi olla varsin tuhoisaa jätteenkuljetusalan alueelliselle yritystoiminnalle.

Vastaus

Lausunnossa esitettyihin toteamuksiin ei ole esitetty perusteluita tai viitetietoja. Korkeimman hallinto-oikeuden antamien jätteenkuljetusjärjestelmää koskevien vuosikirjapäätösten perusteella on selvää, että jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetusjärjestelmälle asetettujen edellytysten arvioimiseksi on oltava olemassa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Kuntien lausuntoja ei voida pitää riittävänä selvityksenä siitä, että kunnan alueella täyttyisivät laissa asetetut edellytykset. Päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä voidaan tehdä vain silloin, kun jätelain edellytykset täyttyvät.

Asia on tuotu aina uudestaan jätelautakunnalle käsiteltäväksi sen takia, että jätelautakunta ei ole tehnyt asiassa lainvoimaista päätöstä. Helsingin hallinto-oikeus ja Korkein hallinto-oikeus ovat palauttaneet päätökset jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Siten jätehuoltoviranomaisella ei ole muuta vaihtoehtoa, kun valmistella asiaa uudelleen jätelautakunnalle käsiteltäväksi.

Mikäli lausunnossa viitataan Porvoon alueellisen jätehuoltoviranomaisen vuonna 2017 tekemään selvitykseen nykyjärjestelmän toimivuudesta, lausunnon antajalla on väärää tietoa siitä. Kuten Porvoon

alueellisen jätelautakunnan pöytäkirjasta (12 § 23.3.2017) selviää, selvityksessä on otettu huomioon vain vakituksessa käytössä olevat kiinteistöt alueella. Ja niistä kaikkiaan 11 661 kiinteistöistä, joilla pitäisi tehdä lietetyhjennys vähintään kerran vuodessa, jätehuoltoviranomaisella oli tieto vähintään yhdestä suoritetusta tyhjennyksestä vain 4 562 kiinteistön osalta. Tämä merkitsi sitä, että tiedot puuttuivat 7 099 kiinteistöistä (61 %).

Tosiasia on, että ympäristönsuojeluviranomaiset ovat saaneet yleisöltä vihjeitä jätevesilietteen tyhjentämisestä luontoon. Tällaiset epäkohdat ovat myös olleet esillä mediassa. Kuljetusjärjestelmät eivät ole jätelaissa tasavertaisessa asemassa. Päätös siirtyä kunnalliseen jätteenkuljetukseen ei vaadi perusteluita eikä selvityksiä. Toisin kuin rakennus- ja ympäristölautakunta on esittänyt, laki ei turvaa valvontaa kummassakin kuljetusjärjestelmässä, vaan laki päinvastoin edellyttää, että myös kiinteistön haltijan järjestämässä jätteen kuljetuksessa valvonta on kyettävä järjestämään riittävän tehokkaasti. Käytännössä valvonta on osoittautunut hyvin vaikeaksi toteuttaa. Kuten päätösesityksestä selviää, jätehuoltoviranomainen ei saa kyseisiä tietoja läheskään kaikilta kuljetusyrityksiltä, vaikka jätelainsäädäntö velvoittaa heitä lähettämään tiedot jätehuoltoviranomaiselle. Jätelain edellytykset ovat kuljetusjärjestelmän lähtökohtana, ei yrittäjien toimintaedellytysten tukeminen. Jätelaki on laadittu ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin turvaamiseksi.

11. **Sipoon rakennus- ja ympäristövaliokunta** on vastoin esittelijän esitystä lausunut, että Sipoon kunnassa tulisi jatkaa sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksessa nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ja todennut, että kaikki jätelain (646/2011) 37 § mukaiset edellytykset täyttyvät alueella. Kiinteistönomistajan järjestämänä lietteenkuljetus edistää kilpailua, parantaa ja monipuolistaa palvelua samalla kun kiinteistönomistajan kustannukset pysyvät kohtuullisella tasolla. Nykyistä järjestelmää pitää kuitenkin parantaa vaatimalla yksityisiä kuljetusyhtiöitä ilmoittamaan viranomaisten tarvittavat tiedot lietemääristä ja kuljetuksista lain edellyttämällä tavalla, yhteistyössä ja kunnan neuvonnan tuella. Jätelain vaatimukset ovat ehdottomat ja niitä pitää noudattaa kokonaisvaltaisen kuljetusrekisterin aikaansaamiseksi.

Vastaus

Lausunnossa esitettyihin toteamuksiin ei ole esitetty perusteluita tai viitetietoja. Korkeimman hallinto-oikeuden antamien jätteenkuljetusjärjestelmää koskevien vuosikirjapäätösten perusteella on selvää, että jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetusjärjestelmälle asetettujen edellytysten arvioimiseksi on oltava olemassa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

12. **Pornaisten kunnanhallitus** on lausunnossaan kannattanut nykyisen kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän jatkamista, mikäli jätelain 37 §:n vaatimukset täyttyvät. Pornaisten kunnan alueella toimii kolme vesiosuuskuntaa ja taajama-alueella kunnan vesilaitos. Tämän johdosta tyhjennettäviä sako- ja umpikaivoja on suhteellisen vähän. Kunnan alueella on tarjoilla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kiinteistön haltijoiden järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutukset voidaan arvioida kokonaisuutena myönteiseksi, ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Vastaus

Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot. Lausunnossa esitettyihin toteamuksiin ei ole esitetty perusteluita tai viitetietoja. Korkeimman hallinto-oikeuden antamien jätteenkuljetusjärjestelmää koskevien vuosikirjapäätösten perusteella on selvää, että jätelaissa kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetusjärjestelmälle asetettujen edellytysten arvioimiseksi on oltava olemassa tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

13. **Lohjan kaupunginhallitus** on päättänyt, että Lohjan kaupunki ei ota kantaa siihen, millaisella kuljetusjärjestelmällä umpi- ja sakokaivolietteiden kuljetus tulisi järjestää. Lohja edellyttää, että lietteiden kuljetus järjestetään jätelain asettamien tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti huomioiden haja-asutusalueiden asukkaiden tasapuolinen kohtelu palvelun laadussa ja hinnoittelussa. Lohja pitää tärkeänä, että tästä pitkään viivästyneestä asiasta tehdään päätös, niin että myös lietteen kuljetus saadaan jätelain edellyttämällä tavalla järjestetyksi Länsi- ja Itä-Uudellamaalla.

Vastaus

Koska kaupunginhallitus ei puoltanut eikä vastustanut kunnan järjestämää lietteen kuljetusjärjestelmää, sen enempää vastaaminen ei ole tarpeen.

14. **Siuntion kunnanhallitus** on vastoin esittelijän esitystä lausunut, että nykyinen järjestelmä on asiakaslähtöisempi. Erityisesti maaseudulla mahdollisuus valita tyhjennyskalusto ja ajankohta on tärkeä. Kuljetusrekisteriä tulee kehittää niin, että se mahdollistaa ajantasaisen (reaaliaikaisen) viranomaisvalvonnan.

Vastaus

Lausunnonle ei ole esitetty perusteluita. Päätöksestä ilmenevin perusteluin kiinteistön haltijan järjestämä lietteen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:ssä asetetut ehdot.